

УДК 528.94

Підлісецька Ірина Олександрівна,
кандидат географічних наук

Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
e-mail: Irinna2008@ukr.net

КАРТОГРАФІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИСТСЬКОЇ ГАЛУЗІ

Мета. Проаналізувати додаткові та довідкові дані на туристичних картографічних творах з метою популяризації та реклами туристичної галузі.

Методика. Карти завжди відображали успіхи у пізнанні оточуючого людину середовища, надавали можливість вивчати, пізнавати реальний світ, одержувати істинне уявлення про предмети цієї дійсності, явища і процеси. Методики використання карт розробляються не тільки картографами, але й спеціалістами тих галузей, де широко використовуються картографічні твори. Під час роботи з картами застосовують різні прийоми аналізу, а застосування картографічного методу досліджень забезпечує правильне вирішення поставленого завдання.

Результати. Карти є скарбницею знань про реальний світ, які людина здобувала на всіх етапах розвитку суспільства. Вони також є джерелом знань, засобом поширення цих знань та вирішення багатьох завдань суспільного життя. Особливо актуальною є картографічна складова у туристичній галузі.

Наукова новизна. Засоби використання карт для наукового пізнання і практичної діяльності, отримання з них необхідної якісної та кількісної інформації розвиваються не одне століття.

Практична значимість. Аналіз картографічних творів є одним із основних науково-дослідницьких методів у різних науках, галузях і суспільстві. Проаналізовані картографічні твори, їх додаткові та довідкові дані, містять різноманітну інформацію щодо особливостей туристичної галузі кожного із представлених регіонів, що сприяє популяризації їх на світовому ринку туристичних послуг. Нашій картографічній галузі у сфері туризму буде корисним досвід розвинених країн із рекламування туристичної індустрії, зокрема на картографічних творах.

Ключові слова: картографічні твори, туристичні карти, туристична галузь.

УДК 528.94

Подлесецкая Ирина Александровна,
кандидат географических наук

Киевский национальный
университет имени Тараса Шевченко,
г. Киев, Украина
e-mail: Irinna2008@ukr.net

КАРТОГРАФИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ТУРИСТСКОЙ ОТРАСЛИ

Цель. Проанализировать дополнительные и справочные данные на туристических картографических произведениях с целью популяризации и рекламы туристической отрасли.

Методика. Карты всегда отражали успехи в познании окружающей человека среды, предоставляли возможность изучать, познавать реальный мир, получать истинное представление о предметах этой действительности, явления и процессы. Методики использования карт разрабатываются не только картографами, но и специалистами тех отраслей, где широко используются картографические произведения. При работе с картами применяют различные приемы анализа, а применение картографического метода исследований обеспечивает правильное решение поставленной задачи.

Результаты. Карты является сокровищницей знаний о реальном мире, которые человек получала на всех этапах развития общества. Они также являются источником знаний, средством распространения этих знаний и решения многих задач общественной жизни. Особенно актуальна картографическая составляющая в туристической отрасли.

Научная новизна. Способы использования карт для научного познания и практической деятельности, получение с них необходимой качественной и количественной информации развиваются не одно столетие.

Практическая значимость. Анализ картографических произведений является одним из основных научно - исследовательским методом в разных науках, отраслях и обществе. Проанализированы картографические произведения, их дополнительные и справочные данные, содержащие разнообразную информацию особенностей туристической отрасли каждого из представленных регионов, способствует популяризации их на мировом рынке туристических услуг. Нашей картографической отрасли в сфере туризма будет полезным опыт развитых стран с рекламы туристической индустрии, в частности на картографических произведениях.

Ключевые слова. Картографические произведения, туристические карты, туристическая отрасль.

UDC 528.94

Pidlisetska Irina Oleksandrivna,
candidate of sciences (geography)

Kyiv National Taras Shevchenko University
Kiev, Ukraine
e-mail: Irinna2008@ukr.net

CARTOGRAPHIC SUPPORT OF TOURISM INDUSTRY

Purpose. To analyze additional and reference data on the tourist cartographic works to promote and advertise tourism industry.

Methods. Maps have always reflected progress in the cognition of the Human Environment, provided an opportunity to explore, discover the real world, to get a true idea about the subjects of this reality, phenomena and processes. The methods of using maps are developed not only by cartographers, but also by specialists of those industries, where cartographic works are widely used. Various methods of analysis are used when working on maps, and the usage of cartographical research method provides the correct solution of the problem.

Results. Maps are a treasury of knowledge about the real world collected by humans at all stages of social development. They are also a source of knowledge, a means of distribution of this knowledge and the solution of many problems of social life. Cartographic component in the tourism industry is especially relevant.

Scientific novelty. The methods of maps use for scientific cognition, practical activities and obtaining of required qualitative and quantitative information were developing for centuries.

The practical significance. The analysis of maps is one of the main research methods in various sciences, industries and society. The maps and their additional and reference data that were analyzed contains various information about features of the tourism industry of each represented regions, that promotes them on the global tourism market. The experience of developed countries in promotion of the tourism industry, particularly on the maps will be efficient for our cartographic industry in tourism.

Keywords. Cartographic works, tourist maps, tourism industry.

Вступ. На сучасному етапі розвитку України, особливо в умовах реформ, що тривають, актуальними стають питання щодо створення

ефективної структури управління туристичною галуззю на всіх рівнях, децентралізації та деконцентрації влади з чітким визначенням повноважень кожного її рівня. Перетворення України на туристичну державу світового значення вимагає також забезпечення координації діяльності різних галузей економіки, від яких залежить якісне надання туристичних послуг, зокрема транспорту, торгівлі, виробництва сувенірної продукції, видавничо-рекламної діяльності тощо.

Україна має особливе географічне положення та рельєф, сприятливий клімат, багатий природний, історико-культурний та туристично-рекреаційний потенціал, що є передумовами для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму. Однак сьогодні в Україні розвиток цієї важливої галузі економіки, яка, за розрахунками фахівців, лише у вигляді податків могла б щороку приносити в державну скарбницю прибуток, недостатній. Причинами такого становища є складна соціально-економічна та політична ситуація в державі, неврегульованість механізмів стимулювання туристичної індустрії, відсутність ефективної стратегії розвитку цієї галузі як на національному, так і на регіональному рівнях. Україна в 2013 р. за рівнем конкурентоспроможності на світовому туристичному ринку займала 76 місце з 140 країн.

Сучасна туристична індустрія у світовій господарській системі посідає провідні позиції. За даними Всесвітньої Туристичної Організації більш ніж у 40 країнах світу туристична галузь є основним джерелом надходжень національного бюджету, а для 70 – однією з трьох його основних статей.

Сьогодні подорожі та відпочинок стають невід'ємною частиною життя населення всіх континентів і, як наслідок, у структурі витрат середньостатистичної сім'ї, витрати на туристичні послуги – це четверта стаття після витрат на харчування, одяг та обслуговування автомобіля.

Особливої актуальності розвиток туристичної галузі набув у нашій країні під час підготовки та проведення Євро – 2012 в Україні, це активізувало культурно-розважальний туризм. Розвиток туристичної сфери позитивно впливає на економічне зростання виробництва, зокрема, предметів споживання, агропромислового комплексу, спортивно-оздоровчих баз, розвиток дорожнього будівництва та транспорту, підприємств торгівлі і харчування, закладів культури тощо.

Мета статті. Проаналізувати додаткові та довідкові дані на туристичних картографічних творах з метою популяризації та реклами туристичної галузі.

Аналіз попередніх публікацій. Аналіз стану вітчизняного туристичного ринку [1] свідчить про те, що розвиток туризму в Україні перебуває лише на початковій стадії. Збільшення потоків внутрішнього та в'їзного туризму нині уповільнюється через низку негативних факторів, до яких належать: недостатній розвиток туристичної інфраструктури; недосконалість нормативно-правової бази; обмеженість асортименту

запропонованих послуг; відсутність комплексного бачення країни як перспективної туристичної пам'ятки, недосконалість реклами українських туристичних центрів в Україні та за кордоном, економічна та політична нестабільність у країні та ін.

Загальному огляду змісту картографічних творів або рекламуванню виданої продукції присвячені праці О. Барладін, Л. Даценко, В. Остроух, І. Дрогушевська, Г. Кучеренко та інші.

Виклад основного матеріалу. Картографічне забезпечення туристичної галузі, має всебічно відображати рекреаційно-курортний і туристичний комплекс регіону в усіх аспектах його існування і розвитку, бути джерелом достовірної інформації для підтримки прийняття рішень у питаннях організації сфери туризму, як ефективної галузі економіки. Все це дозволяє раціонально використовувати природну і культурну спадщину регіону, підвищувати зайнятість і доходи населення, забезпечувати приток інвестицій. Туристичні підприємства перебувають у пошуку постійних покупців запропонованих ними продуктів і послуг на туристичному ринку, у постійній диференціації форм задоволення потреб споживачів та у їх можливості краще і дешевше задовольняти потреби, ніж це можуть зробити конкуренти. Основний вплив підприємства та споживачів вимагає створення відповідної комунікаційної системи з ринком, основою якої є популяризація та реклама туристичної галузі, у вигляді різноманітних картографічних творів.

На сьогоднішній день в Україні та інших державах картографічна продукція туристичної тематики користується значним попитом. Відповідно, з'являється велика кількість різноманітних творів, покликаних задовольнити потреби туристів. Картографічні туристичні твори (схеми, карти, атласи та ін.) – це вид масової картографічної продукції розрахованої на широке коло користувачів, їх створення – один із цікавих та перспективних напрямів у сучасній картографії. До туристичної картографічної продукції висуваються особливі вимоги – це виразність, наочність та читаність. Також вони супроводжуються малюнками, фотографіями, зображеннями об'єктів, покажчиками, різноманітними довідковими відомостями, що доповнюють основний зміст карти тощо.

Туристична картографія в наші дні одержала широке поширення і в усьому світі розцінюється як один із важливих напрямків картографічного виробництва. Поява в Європі й у світі відкритого суспільства без кордонів, поява нових, комфортних та швидких способів за найкоротший час потрапити у будь-яку точку на планеті, збільшення фінансової спроможності населення подорожувати, спричинили різке збільшення потоку туристів. Тому виникає потреба у створенні карт для забезпечення потреб потенційних туристів, які подорожують. В останні роки особливої популярності набули туристичні схеми, карти та атласи, в котрих докладно зображуються туристичні об'єкти, дорожня мережа, туристична інфраструктура та докладно подана довідкова інформація про

найвизначніші об'єкти певної території. Великі перспективи мають і GPS технології орієнтування на місцевості. Нові супутникові та мобільні технології є дуже перспективним напрямком для розвитку туристичної цифрової картографії. У зв'язку із зростаючим масовим захопленням туризмом, що викликає підвищений попит на туристичні карти та схеми, збільшуються об'єми наукових досліджень для створення нових картографічних творів, розширюються задачі систематизації та уніфікації цих робіт та картографічного дизайну їх оформлення. Як відомо карти дозволяють вивчати будь-який об'єкт без відвідування його на місці безпосереднього розташування. Вони є носіями інформації про будь-який об'єкт реального світу. Туристичні карти надають можливість орієнтуватися на місцевості, служать путівником при пересуванні на суші, в океані, повітрі.

Кожен рік у м. Києві проводяться «Міжнародний туристичний салон «Україна» та UITT «УКРАЇНА - Подорожі та Туризм». Виставка туризму UITT зарекомендувала себе на високому професійному рівні і є провідною туристичною виставкою міжнародного масштабу. Туристична виставка проводиться за підтримки Міністерства культури і туризму України та Київської міської державної адміністрації. Виставка UITT – це дзеркало галузі: тут збираються найкращі туристичні оператори, національні офіси, міжнародні представництва, перевізники, презентуються останні новинки, проводяться численні наукові семінари, освітні програми та конференції, розглядаються гострі проблеми й визначаються перспективи подальшого розвитку, створюються нові продукти, укладаються контракти на майбутній період.

Тематикою цих виставок є подорожі, сезонний відпочинок, бізнес-тури, дитячий відпочинок, круїзи, навчальні тури та ін., екскурсійні програми, страхування в туризмі, санаторії, пансіонати, будинки відпочинку, туристичні клуби, готельний сервіс та їх картографічний супровід – карти, буклети та путівники тощо.

Але повернемося до поліграфічно виданих картографічних творів, які на сьогоднішній день не втрачають своєї популярності та актуальності. Під час проведення дослідження було відібрано певну кількість картографічних творів [3-26], які зібрано під час відвідування виставки.

У процесі роботи з картами застосовують різні прийоми аналізу. Одні з них ґрунтуються тільки на візуальному (зоровому) сприйнятті картографічного зображення, інші потребують застосування різних за складністю технічних засобів. У попередній статті автора [2] зроблено аналіз поліграфічно виданих зарубіжних туристичних карт різних регіонів за такими елементами: математична основа, географічна основа, тематичне навантаження, повнота елементів змісту, компоновка карти, оформлення та якість її видання. Дано загальну оцінку особливостям оформлення туристичних карт. У данному дослідженні зроблено акцент на аналіз такого елементу туристичних карт як додаткові дані. Додаткові дані

доповнюють або пояснюють зміст карти, тематично пов'язані з ним. Ці дані є різними за формою – додаткові карти (карти-врізки), графіки, профілі, діаграми, схеми, текстові й цифрові дані, довідкова інформація, малюнки, фотографії та ін. Розміщують такі дані зазвичай на зворотній стороні одноаркушевої карти.

Серед додаткових елементів найбільш важливими є додаткові карти (карти-врізки). Врізка на карті – карта, що обмежена лініями різної форми та розташована в середині рамки основної карти, на якій наведено дані, необхідні для пояснення або доповнення змісту основної карти. Врізки та додаткові карти на туристичних картах використовують, коли необхідно показати:

- додаткові явища у межах території, яка зображена на основній карті;

- положення цієї території серед її оточення (відносно інших територій);

- у більш великому масштабі частину території, яка зображена на основній карті і представляє певний інтерес для туристів. Це в більшості випадків плани основних туристичних регіонів, міст, центральних частин міст, схеми транспортних розв'язок, схеми туристичних маршрутів та ін.[4, 9, 11, 16, 17, 18, 20, 22, 25]

На туристичних картах присутні різноманітні текстові додаткові дані про загальну інформацію регіону: фізико-географічну характеристику, територіально-адміністративний устрій, історичну довідку [5, 7, 10, 13, 15-18, 20, 21, 24-26], природні умови та ресурси [5, 12, 13, 15-18, 21, 25, 26], господарство [5, 7] та ін.

Додаткові дані містять також практичні поради туристам, що можуть зробити їх відпочинок якісним. Представлена необхідна довідкова інформація про мову країни, валюту та умови її обміну, різницю в часі, робочі години різноманітних закладів [4, 5, 9, 14, 19, 22], корисні посилання на інтернет-ресурси [4, 7, 8, 16, 17, 18, 19, 21, 24, 26], центри і пункти туристичної інформації [4, 8, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 24], транспортну інфраструктуру [19, 21, 22].

Кожна країна світу має свій неповторний туристичний потенціал (історико-культурний, природний та ін.) з метою його популяризації на картах у додаткових даних детально їх розписують. Видатні культурні та природні цінності, що становлять надбання усього людства - Світову спадщину ЮНЕСКО подають з фотографіями, коротким описом та з вказівкою точного місця їх розташування [5, 18, 19]. Сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів історико-культурної та природної спадщини, результат духовної і матеріальної діяльності: пам'ятки, ансамблі, визначні місця, пам'ятки природи, що характеризують особливість регіону також представлені на картах доволі детально, вибрані атракції [9, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25]. Не

омінають увагою у додаткових даних і заклади культури: музеї, концертні заклади, філармонії, бібліотеки, виставкові зали та ін. [10, 14, 15, 22].

Стосовно сукупності різних суб'єктів туристичної діяльності (туристична інфраструктура): готелів, туристичних комплексів, кемпінгів, мотелів, пансіонатів, підприємств харчування, транспорту, закладів культури, спорту тощо, які забезпечують прийом, обслуговування та перевезення туристів – цим даним присвячено найбільше уваги серед додаткових даних. Рівень налагодженості туристичної інфраструктури та сфери обслуговування визначає рівень якості відпочинку потенційного туриста. Тому у додаткових даних на більшості проаналізованих карт приділяється багато уваги цим довідковим даним [3, 6, 24].

Відомо, що туристичний маршрут визначається як попередньо намічений шлях туристичної подорожі (екскурсії, походу) як туроператором так і самостійно подорожуючим і характеризується визначеним напрямком пересування туристів через географічні пункти. Проаналізовано декілька карт [3, 13, 15, 16, 17], на яких нанесені різні види туристичних маршрутів. Туристичні маршрути, що розроблені туроператорами детально розписуються у додаткових даних з поданням схеми маршруту, з точним зазначення пунктів проходження, переліком місць відвідування, засобами пересування, тривалістю та ін. [3, 13, 15, 16, 17, 21, 25]. Майже кожна країна має певний потенціал, як для внутрішнього туризму так і до прийому закордонних туристів та подає його у найрізноманітнішому картографічному вигляді.

Висновки. Отже, карти є скарбницею знань про реальний світ, які людина здобувала на всіх етапах розвитку суспільства. Вони також є джерелом знань, засобом поширення цих знань та вирішення багатьох завдань суспільного життя. Кожен мандрівник відправляючись у подорож шукає детальну туристичну карту з визначними пам'ятками регіону. Турист отримує від туристичного оператора безкоштовну туристичну карту на українській (російській) або англійській мові з усією необхідною інформацією про відпочинок і дозвілля. Знайомлячись більш детально з картою, виявляє на ній присутність додаткових та довідкові даних, що пояснюють зміст карти і полегшує процес її читання. Серед яких крім традиційних найвизначніших пам'яток історії та культури позначені і інші цікаві місця, додаткові данні, що мають різну форму представлення: додаткові карти, графіки, профілі, діаграми, схеми, текстові й цифрові дані, довідкова інформація, малюнки, фотографії та ін. Всі ці дані дають можливість мандрівнику під час подорожі та у прокладанні власного екскурсійного маршруту, дозволяючи творчо підійти до огляду нового місця та звичайно ж, і надалі користуватися саме цією туристичною картою.

Зміст, умовні позначення та тематичне наповнення туристичних карт постійно змінюються та урізноманітнюються. Крім того, у кожній країні

світу існують свої традиції щодо форми, вигляду та змісту туристичних карт.

Основна мета і зміст туристичних карт - ознайомлення туристів-краєзнавців з місцевістю, регіоном, країною, районом майбутньої подорожі і це залежить в певній мірі від якісного картографічного супроводу. Нажаль картографічних творів, що відображають комплексний розвиток туристичної галузі дуже мало.

Враховуючи просторовий аспект туризму, перспективним є застосування сучасних геоінформаційних технологій (ГІС). ГІС в туристичній галузі використовуються в основному для підготовки туристичних карт, буклетів та іншої друкованої продукції. Для територій, що володіють унікальним природним потенціалом або мають історико-культурне значення, важливою є розробка геоінформаційних систем з метою створення інтерактивних картографічних Інтернет ресурсів в туристичній галузі.

Також можна зазначити, що проаналізовані картографічні твори, їх додаткові та довідкові дані, містять рекламну інформацію особливостей туристичної галузі кожного із представлених регіонів, що сприяє популяризації їх на світовому ринку туристичних послуг. Нашій картографічній галузі у сфері туризму буде корисним досвід розвинених країн із рекламування туристичної індустрії, зокрема на картографічних творах.

Список використаних джерел:

1. Паламарчук О.В. Світові тенденції у сфері туристської освіти. Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка. - 2012. - №4(239). - Ч.ІІ. - С.190-194.
2. Підлісецька І.О., Даценко Л.М. Аналіз зарубіжних туристичних карт. / Підлісецька І.О., Л.М. Даценко// Географія та туризм: Наук.зб./ Ред.кол.: Олійник Я.Б. (відп.ред.) та ін. К.: Альтерпрес, 2011.- Вип.11 С.177-185.
3. Baku city walking tours. Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Azerbaijan/
4. City Map Frankfurt am Main. Scale 1 : 32 000, 1 : 21000. Tourismus+Congress GmbH Frankfurt am Main.
5. Mapa vina Slovenska a pamiatky UNESCO. Scale 1: 400 000.Urad geodezie, kartografie a katastra Slovenskej, Slovak Tourist Board. – 2011.
6. Map Camping Hungary. Scale 1 : 550 000.Published by the Hungarian National Tourist Office. – 2011.
7. Map Illustrated Brauereien Techechische Republik. Scale 1 : 500 000. Kartografie PRAHA, a. s. – 2010.
8. Map the of 101 attractions Jura Krakowsko-Czestochowska. The Jurassic Communes Association 42-440 Ogrodzieniec,PL. – 2007-2013.
9. Syria. Tourist plan of Damascus sity. Scale 1 : 100 000. Ministry of Tourism.
10. Tourist map of Dolni Poohri. Scale 1 : 100 000. Selected tourist information centers. – 2010.
11. Tourist map of Nepal. Scale 1 : 1 000 000. Nepal, Tourist Service Centre. – 2011.
12. Tourist map Wojewodztw Podkarpackie. Scale 1 : 100 000. Podkarpacka regionalna organizacja turystyczna.
13. Ugljan. Olive island. Trekking end mountain biking map. Scale 1 : 30 000. Zadar County Tourist Board. – 2006.

14. Вена – панорамная карта центра города и путеводитель. Вена: Изд-во «ARP Jihlava». –2000.
15. Гватемала. Туристическая карта. Масштаб 1 : 890 000. Instituto Guatemalteco de Turismo.
16. Дорожня і туристична карта Хорватії. Масштаб 1:1 00 000. Загреб. Хорватський туристичний союз. – 2009.
17. Карта Боварии. Масштаб 1:1 00 000. Kartografie: Galli Verlag. –2008.
18. Карта Грузії. Масштаб 1: 950 000. Грузія. Міністерство економічного розвитку Грузії. Департамент Туризму і курортів Грузії. – 2010.
19. Карта Індії. Масштаб в 1 см 100 км. India Tourism Frankfurt.
20. Карта Святої Землі для пилигримів. Izrael Ministry of Tourism. – 2009.
21. Китай. Екскурсійна карта. Масштаб 1: 7 900 000. Государственное управление по делам туризма КНР.
22. Мюнхен. Путеводитель. Vtrlag Terterian. – 2008.
23. План міста «Дубай з першого погляду». Уряд Дубаю. Департамент туризму й комерційного маркетингу. ОАЕ.
24. Туристична карта Польщі. Масштаб 1:1 650 000. Polska Organizacja Turystyczna. – 2009.
25. Туристическая карта Свентокишское Воеводство. Масштаб 1 : 200 000. Региональная туристическая организация Свентокишского Воеводства. – 2007.
26. Туристична карта Словенії. Масштаб 1:450 000. Словенія. Словенська туристична організація. – 2009.

References:

1. Palamarchuk O.V. Svitovi tendentsii u sferi turystskoi osvity .Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu im. T. Shevchenka. - 2012. - №4(239). - Ch.II. - S.190-194.
2. Pidlisetska I.O., Datsenko L.M. Analiz zarubizhnykh turystychnykh kart. / Pidlisetska I.O., L.M. Datsenko// *Heohrafiia ta turyzm: Nauk.zb./ Red.kol.: Oliinyk Ia.B. (vidp.red.) ta in. K.: Alterpress, 2011.- Vyp.11 S.177-185.*
3. Baku city walking tours. Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Azerbaijan/
4. City Map Frankfurt am Main. Scale 1 : 32 000, 1 : 21000. Tourismus+Congress GmbH Frankfurt am Main.
5. Mapa vina Slovenska a pamiatky UNESCO. Scale 1: 400 000.Urad geodezie, kartografie a katastra Slovenskej, Slovak Tourist Board. – 2011.
6. Map Camping Hungary. Scale 1 : 550 000.Published by the Hungarian National Tourist Office. – 2011.
7. Map Illustrated Brauereien Techechische Republik. Scale 1 : 500 000. Kartografie PRAHA, a. s. – 2010.
8. Map the of 101 attractions Jura Krakowsko-Czestochowska. The Jurassic Communes
9. Syria. Tourist plan of Damascus city. Scale 1 : 100 000. Ministry of Tourism.
10. Tourist map of Dolni Poohri. Scale 1 : 100 000. Selected tourist information centers. – 2010.
11. Tourist map of Nepal. Scale 1 : 1 000 000. Nepal, Tourist Service Centre. – 2011.
12. Tourist map Wojewodztw Podkarpackie. Scale 1 : 100 000. Podkarpacka regionalna organizacja turystyczna.
13. Ugljan. Olive island. Trekking end mountain biking map. Scale 1 : 30 000. Zadar County Tourist Board. – 2006.
14. Вена – панорамна карта центра города и путеводитель. Вена: Изд-во «ARP Jihlava». – 2000.
15. Гватемала. Туристическая карта. Масштаб 1 : 890 000. Instituto Guatemalteco de Turismo.
16. Дорожня і туристична карта Хорватії. Масштаб 1:1 00 000. Загреб. Хорватський туристичний союз. – 2009.

17. Karta Bovaryy. Masshtab 1:1 00 000. Katografie: Galli Verlag. –2008.
18. Karta Hruzii. Masshtab 1: 950 000. Hruzii. Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku Hruzii. Departament Turyzmu i kurortiv Hruzii. – 2010.
19. Karta Yndyy. Masshtab v 1 sm 100 km. India Tourism Frankfut.
20. Karta Sviatoi Zemly dlia pylyhrymov. Izrael Ministry of Tourism. – 2009.
21. Kytai. Ekskursyonnaia karta. Masshtab 1: 7 900 000. Hosudarstvennoe upravlenye po delam turyzma KNR.
22. Miunkhen. Putevodytel. Vtrlag Terterian. – 2008.
23. Plan mista «Dubai z pershoho pohliadu». Uriad Dubaiu. Departament turyzmu i komertsiiinoho marketynhu. OAE.
24. Turystychna karta Polshchi. Masshtab 1:1 650 000. Polska Organizacja Turystyczna. – 2009.
25. Turystycheskaia karta Sventokshyskoe Voevodstvo. Masshtab 1 : 200 000. Rehyonalnaia turystycheskaia orhanyzatsyia Sventokshyskoho Voevodstva. – 2007.
26. Turystychna karta Slovenii. Masshtab 1:450 000. Sloveniia. Slovenska turystychna orhanizatsiia. – 2009.

УДК 911.3 / I110.180:L830

Гунченко Олена Олександрівна,
кандидат біологічних наук

Криворізький педагогічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний
університет», м. Кривий Ріг, Україна
e-mail: gunchenko_07@mail.ru

ГЕОГРАФІЯ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Метою статті було розглянути поняття «медичного туризму», з'ясувати його сутність та місце серед спеціальних видів туризму; охарактеризувати основні види медичного туризму; виділити головні чинники його розвитку в Європі. Створити класифікацію країн Європи за рівнем розвитку медичного туризму; навести потенційні можливості розвитку медичного туризму в Україні.

Були застосовані загальнонаукові методи порівняння, опису, аналізу, узагальнення; метод класифікації, літературний метод.

«Медичний туризм» є окремим видом серед спеціальних видів туризму. Він може бути лікувальним, діагностичним, реабілітаційним, репродуктивним і пологовим, естетичним. Основними факторами його розвитку в Європі являються бажання отримати необхідне лікування, діагностування, реабілітацію; швидке досягнення результату і терміновість проведення складних процедур; зростання рівня захворюваності на окремі хвороби; «прозорість» кордонів і спрощення візового режиму; створення компаній медичного менеджменту, які займаються оформленням необхідних супровідних документів; можливість отримання лікувальних процедур, заборонених або обмежених у власній країні; конфіденційність; бажання заощадити кошти. За рівнем розвитку медичного туризму в Європі можна виділити країни високого рівня надання медичних послуг та розвитку медичного туризму; країни з наданням широкого спектру медичних послуг і достатнім рівнем розвитку медичного туризму; країни з переважанням декількох провідних медичних послуг і достатнім рівнем розвитку медичного туризму; країни, які недавно стали розвивати послуги медичного туризму; країни, які надають тільки одну з послуг медичного туризму; країни з не розвиненим медичним туризмом. На майбутнє українська медицина зможе запропонувати європейським туристам високоякісні послуги з окремих напрямків медицини.